

**DEPARTEMENT
LEEFMILIEU
NATUUR &
ENERGIE**

Afdeling Milieu-, Natuur- en
Energiebeleid
Dienst Veiligheidsrapportering
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 BRUSSEL
T 02 553 03 55
F 02 553 21 25
seveso@vlaanderen.be

V2016N013512

ND

Mevrouw Sara Lemmens
Provincie Limburg
Directie Omgeving – Ruimtelijke Planning en Beleid
Universiteitslaan 1
3500 HASSELT

uw bericht van

uw kenmerk

ons kenmerk

2.160006245
RVR/15/04

bijlagen

1 rapport +
1 verslag

vragen naar/e-mail

Vital Debroey
vitalt.debroey@ine.vlaanderen.be

telefoonnummer

02-553.81.33

datum

30/5/2016

Betreft: Ruimtelijk Veiligheidsrapport voor "PRUP Afbakening kleinstedelijk gebied Neerpelt-Overpelt"
Goedkeuring van het rapport

Geachte,

In verband met het ruimtelijk veiligheidsrapport (RVR) bij het provinciaal RUP "Kleinstedelijk gebied Neerpelt-Overpelt" in de provincie Limburg deel ik u mee dat dit ruimtelijk veiligheidsrapport werd goedgekeurd en afgestempeld met de volgende code:

Goedkeuringscode RVR/15/04
Goedgekeurd op 27/05/2016

Als bijlage ontvangt u een afschrift van het RVR-verslag en één papieren exemplaar van het goedgekeurde rapport.

Met vriendelijke groeten,

Paul Van Snick
Algemeen Directeur
Afdelingshoofd AMNEB

////////////////////////////////////
RVR-verslag voor RVR/15/04

**Bij provinciaal RUP "Afbakening van het
kleinstedelijk gebied Neerpelt-Overpelt"**
////////////////////////////////////

goedkeuringsnummer	RVR/15/04
Ruimtelijk plan	Kleinstedelijk gebied Neerpelt-Overpelt
datum	27/05/2016
bestemd voor	Provincie Limburg, Dienst Ruimtelijke Planning en Beleid mw. Sara Lemmens VR-deskundige Bob Gorrens
verslaggever	Vital Debroey

1 REDEN TOT HET OPSTELLEN VAN EEN RUIMTELIJK VEILIGHEIDSRAPPORT

Voorliggend ruimtelijk veiligheidsrapport (RVR) werd opgemaakt in opdracht van de Provincie Limburg en kadert binnen het proces tot het vaststellen van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) 'afbakening van het kleinstedelijk gebied Neerpelt-Overpelt'. Het RVR heeft in het bijzonder betrekking op drie deelgebieden uit het plan, waarvoor afzonderlijke RUP's met bestemmingswijzigingen (naar bedrijventerrein) kunnen opgesteld worden:

- deelgebied 6: Nolimpark, Woonlint Siberiëstraat. Dit woongebied met landelijke karakter is volledig in het Nolimpark gelegen. De mogelijkheid wordt ook overwogen om dit gebied te behouden als woongebied
- deelgebied 7: Nolimpark, Zuidelijke uitbreiding. Het betreft een gebied van 30 ha met huidige bestemming buffergebied
- deelgebied 8: Nolimpark, Noordelijke uitbreiding. Dit betreft een gebied van ca. 18 ha aan de noordelijke zijde van het kanaal Bocholt-Herentals, met huidige bestemming buffergebied.

Dit ruimtelijk veiligheidsrapport onderzoekt de externe veiligheidsaspecten waarmee rekening dient te worden gehouden bij de opmaak van deze RUP's: enerzijds bij de inplanting van inrichtingen met gevaarlijke stoffen¹ (de zgn. Seveso-inrichtingen), anderzijds bij (nieuwe) ontwikkelingen in de omgeving van dergelijke inrichtingen.

Aan inrichtingen waarin belangrijke hoeveelheden gevaarlijke stoffen aanwezig zijn en die daardoor onder de toepassing van de Seveso-richtlijn vallen, zijn risico's van zware ongevallen verbonden. De Seveso-richtlijn vraagt expliciet om in het beleid inzake ruimtelijke ordening hiermee rekening te houden. Om aldus binnen de besluitvorming van het RUP rekening te houden met de risico's verbonden aan de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in Seveso-inrichtingen, zowel ten aanzien van de mens als van het milieu, werd in voorliggend RVR hieromtrent een evaluatie uitgevoerd.

Het RVR werd in overeenstemming met de vigerende regelgeving opgemaakt door een erkend VR-deskundige, m.n. Bob Gorrens (SGS Belgium NV).

2 INHOUDELIJKE TOETSING

2.1. ALGEMEEN

"Nolimpark" is een industriegebied dat zich uitstrekt over delen van Neerpelt, Overpelt en Lommel. Momenteel zijn hier vier Seveso-inrichtingen aanwezig: aan de noordzijde Umicore en Nyrstar (twee hogedrempelbedrijven die vroeger een geheel vormden), aan de zuidkant Aerotrim en in het zuidoosten Tigro Industries (beide lagedrempelbedrijven).

Omdat het onderzoek drie deelgebieden betreft, waarvoor afzonderlijke RUP's opgesteld kunnen worden, is het RVR in drie delen opgesplitst, die elk als een volwaardig RVR zijn opgemaakt. Het plangebied bestaat uit de respectievelijke deelgebieden uit het afbakenings-RUP, telkens met het bestaande Nolimpark erbij. Het studiegebied strekt zich uit tot 2 km rond dit uitgebreide plangebied (deelgebied+Nolimpark).

Voor het woonlint Siberiëstraat dat in het bestaande Nolimpark ligt, zijn twee scenario's beschouwd: het behoud van het woonlint in het industriegebied (waar de inplanting van Seveso-inrichtingen mogelijk is) of de afbouw ervan en de vervanging door industriegebied. Voor de noordelijke en zuidelijke uitbreiding van het Nolimpark zijn de potenties onderzocht voor het inplanten van Seveso-inrichtingen, waarbij ook telkens de beide scenario's m.b.t. de Siberiëstraat zijn meegenomen.

¹ Hiermee worden stoffen bedoeld die vallen onder bijlage 1 bij de Seveso-richtlijn.

2.2. EVALUATIE VAN DE INVLOED VAN HET RUIMTELIJK UITVOERINGSPLAN OP DE RISICO'S OP ZWARE ONGEVALLLEN VOOR DE MENS

2.1.1 Methodiek

De methodiek die in dit RVR gebruikt werd is een getrapte methodiek:

a. In eerste instantie zijn er *zoneringskaarten* opgesteld voor het gebied, die aangeven hoeveel er van een bepaalde categorie van gevaarlijke stoffen maximaal aanwezig mag zijn, zonder dat het externe risico hiervan (met name het plaatsgebonden risico) onaanvaardbaar hoog wordt in de omgeving. Dit gebeurde op basis van risicoberekeningen voor generieke installaties en met generieke faalcijfers. Er zijn afzonderlijke kaarten opgesteld voor een aantal groepen van gevaarlijke stoffen waarvoor telkens een representatieve stof is gebruikt: brandgevaarlijke gassen (propan) – waarbij onderscheid is gemaakt tussen bovengronds een ondergrondse aanwezigheid; brandgevaarlijke vloeistoffen (pentaan); toxische gassen (chlor); toxische vloeistoffen (broom of acrylnitril) en ontplofbare stoffen (TNT). Voor opslagmagazijnen is ook een zoning gebeurd, echter niet op basis van hoeveelheden maar op basis van het beschermingsniveau qua brandbestrijding (gebaseerd op de Nederlandse circulaire CPR-15).

b. Indien er meer gedetailleerde gegevens bekend zouden zijn over de aard en hoeveelheden van gevaarlijke stoffen bij een Seveso-inrichting die zich zou wensen te vestigen op het terrein, is er een computerprogramma beschikbaar (bereikbaar via het Internet) dat toelaat te bepalen welke de minimale scheidingsafstand is om geen onaanvaardbaar hoog risiconiveau in de omgeving te bereiken.

c. Uiteindelijk zal een volledige kwantitatieve risicoanalyse (QRA) uitsluitel moeten bieden. Daarvoor zijn wel gedetailleerde gegevens nodig over de inplantingsplaats, de omstandigheden waarin de gevaarlijke stoffen aanwezig zijn, de voorziene veiligheidsmaatregelen, enz. Dergelijke analyse gebeurt steeds bij een milieuvergunningaanvraag voor een hogedrempelbedrijf.

Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat het aspect van het groepsrisico² geen deel uitmaakt van de gebruikte methodiek. Voor situaties waarbij er belangrijke aantallen personen in de omgeving aanwezig (kunnen) zijn (vb. een door publiek bezocht gebouw of bijkomende populatie op nieuw industrieterrein), wordt dit aspect afzonderlijk behandeld.

Daarnaast worden in de evaluatie in dit rapport ook een aantal aandachtspunten en beperkingen meegegeven.

2.1.2 Evaluatie van nieuwe ontwikkelingen in de buurt van bestaande Seveso-inrichtingen

In het RVR is de mogelijke impact onderzocht van bijkomende populatie in de zuidelijke en noordelijke uitbreidingen (als industriegebied) op de externe risico's van bestaande Seveso-inrichtingen in de buurt, met name wat betreft het groepsrisico. Voor de zuidelijke uitbreiding is dit het lagedrempelbedrijf

² Het groepsrisico is de kans per jaar dat een aantal personen in de omgeving van een inrichting gelijktijdig omkomt ten gevolge van een zwaar ongeval binnen die inrichting.

Aerotrim dat in het zuiden van het bestaande Nolimpark ligt; voor de noordelijke uitbreiding zijn het de hogedrempelbedrijven Nyrstar Overpelt en Umicore Overpelt. Er werd uitgegaan van een populatiedichtheid in de uitbreiding die overeenkomt met die in het bestaande Nolimpark. Uit de analyse blijkt dat dit geen negatieve gevolgen zou hebben op het groepsrisico van de bestaande Seveso-inrichtingen. Voor Tigro Industries geldt dit ook, daar dit bedrijf op voldoende grote afstand ligt van zowel de noordelijke als de zuidelijke uitbreiding.

De zone "woonlint Siberiëstraat", indien deze zou gewijzigd worden naar industriegebied, ligt eveneens op voldoende afstand van de bestaande Seveso-inrichtingen en deze ontwikkeling zou ook geen knelpunt vormen.

2.1.3 Evaluatie van potentieel nieuwe Seveso-inrichtingen ten opzichte van de omgeving

Deze analyse gebeurde zoals vermeld aan de hand van de zoneringskaarten, die een eerste ruwe aanduiding geven van de potenties voor de inplanting van nieuwe Seveso-inrichtingen in functie van de aanwezige aandachtsgebieden in de omgeving.

Voor de zuidelijke uitbreiding zijn die potenties beperkt, omwille van de nabije woongebieden in het oosten en het westen. In de noordelijke uitbreiding zijn ze wat groter, met de woonkern Overpelt Fabriek op ongeveer 380 m ten zuiden als belangrijkste beperkende factor.

Het woonlint Siberiëstraat beperkt de potenties in het westelijk deel van Nolimpark. In het scenario van de omzetting van het woonlint naar industriegebied stijgen daar uiteraard de potenties, waarbij de bewoning langs de Luikersteenweg en zijstraten daarvan de beperkende factor wordt.

Er dient nogmaals opgemerkt te worden dat de zoneringskaarten geen rekening houden met het groepsrisico.

2.3. EVALUATIE VAN DE INVLOED VAN HET RUIMTELIJK UITVOERINGSPLAN OP DE RISICO'S OP ZWARE ONGEVALLEN VOOR HET MILIEU

Voor de milieurisico's gebeurt de beoordeling m.b.v. een kwalitatieve aanpak voor het aquatisch milieu en de fauna en flora. Er is een inventaris gemaakt van de oppervlaktewateren in het studiegebied en de waardevolle natuurgebieden (habitat- en vogelrichtlijngebieden, Ramsargebieden, erkende natuurreservaten). Verder zullen nieuw in te planten Seveso-inrichtingen de nodige materiële en organisatorische maatregelen moeten treffen om in overeenstemming te zijn met codes van goede praktijk waarbij tenminste voldaan wordt aan o.m. de Vlaremvoorwaarden m.n. voor wat betreft de gevaarlijke stoffen. Deze maatregelen laten een gepaste beheersing van de milieurisico's toe.

2.4. DOMINO-EFFECTEN

In het RVR wordt aandacht besteed aan de zogenaamde externe gevaarbronnen die domino-effecten zouden kunnen genereren op toekomstige Seveso-inrichtingen en daardoor de in het RVR berekende draagkracht negatief zouden kunnen beïnvloeden.

In dit RVR zijn volgende *externe gevaarbronnen* geïdentificeerd:

- hoogspanningsleidingen doorheen het plangebied
- ondergrondse aardgasleiding op middendruk
- de bestaande Seveso-inrichtingen Nyrstar, Umicore (beide hogedrempelbedrijven), Tigro Industries en Aerotrim (lagedrempelbedrijven)
- tankstations met LPG-verdeling
- transport van gevaarlijke stoffen over de weg via de N71 en N74

De spoorlijn Antwerpen-Hamont en het kanaal Herentals-Bocholt worden niet als externe gevaarbronnen weerhouden omdat ze slechts beperkt gebruikt worden voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Voor de vermelde externe gevaarbronnen zijn in het rapport afstanden bepaald tot waar mogelijke domino-effecten kunnen reiken.

Verder dient nog gemeld dat voor elke nieuwe Seveso-inrichting die zich op het nieuwe of bestaande bedrijventerrein wil vestigen een dergelijke domino-effectanalyse met detailgegevens uitgevoerd zal worden in het kader van de vergunningsprocedure. Deze effecten zijn in dit stadium nog niet in detail te onderzoeken (onvoldoende gegevens gekend) maar er kan wel aangegeven worden dat domino-effecten ten gevolge van deze 'externe gevaarbronnen' niet uit te sluiten zijn, en dat deze de berekende draagkracht zoals weergegeven in het rapport kunnen beïnvloeden (verkleinen).

2.5. OPGAVE VAN MOEILIKHEDEN, TECHNISCHE LEEMTEN EN ONTBREKENDE KENNIS

Zoals reeds eerder gemeld wordt bij de risicozonering geen rekening gehouden met het groepsrisico van mogelijke Seveso-inrichtingen. Daarvoor is meer concrete informatie over de inrichtingen en de plaats van inplanting nodig die op dit moment nog niet voorhanden is.

Het is ook inherent aan de gebruikte methodiek met "generieke" installaties en productsoorten dat de zoneringskaarten slechts een ruw, conservatief beeld geven van de potenties van de bestudeerde gebieden m.b.t. de inplanting van Seveso-inrichtingen. Het rapport noemt het ontbreken van richtlijnen voor een algemene methodiek voor het opmaken van een RVR als een methodologische leemte.

Verder wijst het rapport op leemten voor wat betreft de bepaling van milieurisico's en de problematiek van toxische rookgassen bij magazijnbranden.

3 CONCLUSIE VAN HET VEILIGHEIDSRAPPORT EN ADVIES VAN DE DIENST VR

De zoneringskaarten uit het rapport bieden de mogelijkheid om bij het onderzoek naar de inplanting van nieuwe bedrijven een snelle screening uit te voeren naar de mogelijkheden van aard en hoeveelheden gevaarlijke stoffen die in deze bedrijven kunnen aanwezig zijn. Deze zoneringskaarten zijn niet uitsluitend te gebruiken voor Seveso-inrichtingen maar kunnen ook gebruikt worden voor bedrijven met gevaarlijke producten onder de Seveso-drempel. Bij twijfel, of wanneer niet voldaan wordt aan de scheidingsafstanden bekomen met de zoneringsmethodiek, kan aan de hand van een gedetailleerde risicoanalyse onderzocht worden of de betrokken (Seveso-)inrichting voldoet aan de criteria met betrekking tot externe veiligheid.

Teneinde te voldoen aan de eis om binnen de besluitvoering van het RUP rekening te houden met de resultaten van dit onderzoek stelt de dienst VR voor om

- in de toelichtingsnota van het RUP te verwijzen naar dit ruimtelijk veiligheidsrapport en er de belangrijkste conclusies (geldend voor het uiteindelijk gekozen alternatief) van dit ruimtelijk veiligheidsrapport in te vermelden;
- in de stedenbouwkundige voorschriften van het bedrijventerrein de volgende formulering op te nemen: *“De inplanting van inrichtingen, zoals bedoeld in artikel 3 van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van zware ongevallen waarbij gevaarlijk stoffen zijn betrokken, is toegelaten voor zover ze voldoen aan de in Vlaanderen gehanteerde risicocriteria”;*
- in de toelichtingskolom van de stedenbouwkundige voorschriften van het bedrijventerrein te verwijzen naar de toepasselijke zoneringskaarten. Deze kaarten geven immers een eerste indicatie (aan de ruimtelijke planner) over welke bedrijven kunnen toegelaten worden. Zij dienen in de toekomst een handleiding te zijn ten behoeve van de stedenbouwkundige ambtenaren, projectontwikkelaars en andere belanghebbenden, voor het zoeken naar de best passende locatie voor de inplanting van nieuwe Seveso-inrichtingen;

Voor wat betreft het “woonlint Siberiëstraat” wordt nog aanbevolen om in het geval de bestemming wonen wordt behouden, in de stedenbouwkundige voorschriften van dit gebied expliciet een verbod op te nemen voor de inplanting van kwetsbare locaties.³

De dienst VR wenst er eveneens op te wijzen dat inrichtingen die vallen onder het toepassingsgebied van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken eveneens verplicht zijn een milieuvergunningaanvraag in te dienen bij de Deputatie van de provincie waarbij het aspect externe veiligheid en het voldoen aan de in Vlaanderen geldende criteria mee in overweging wordt genomen bij de beslissing hierover.

³ Zoals gedefinieerd in het Besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 2007 houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage

4 BESLUIT

Het voorliggend ruimtelijk veiligheidsrapport is opgesteld volgens de geldende regelgeving en bevat de elementen die deze regelgeving voorschrijft. De dienst Veiligheidsrapportering keurt het voorliggend ruimtelijk veiligheidsrapport in het kader van de opmaak van het provinciaal RUP "afbakening kleinstedelijk gebied Neerpelt-Overpelt" goed.

Vital Debroey
Dossierbehandelaar
Dienst Veiligheidsrapportering

Paul Van Snick
Algemeen directeur
Afdelingshoofd AMNEB

